

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gegužės 3 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Agnės Tikniūtės, susipažinusi su 2023 m. balandžio 11 d. pateiktu **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Rasa“** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. kovo 9 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones,

n u s t a t ė:

Ieškovė padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. kovo 9 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Rasa“ ieškinį atsakovėms uždarajai akcinei bendrovei „Uno“, uždarajai akcinei bendrovei „Norstatus“ ir uždarajai akcinei bendrovei „Edilas“ dėl sandorių pripažinimo negaliojančiais ir restitucijos taikymo, trečiasis asmuo, nepareišiantis savarankiškų reikalavimų, ieškovės pusėje, V. U., tretieji asmenys, nepareišiantys savarankiškų reikalavimų, atsakovių pusėje, R. P., V. T., M. G., notarė A. G., notarė D. R., trečiasis asmuo, nepareišiantis savarankiškų reikalavimų, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK](#) 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK](#) 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Kasaciją grindžiant [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 3 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotą teisės aiškinimo ir taikymo praktiką bei argumentuotai pagrįsti, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pateikęs skirtingus teisės taikymo išaiškinimus ir tokiu atveju kyla problema, kuriuo iš skirtingų, t. y. vienas kito neatitinkančių, kasacinio teismo išaiškinimų konkrečiu teisės klausimu reikia vadovautis.

Ieškovės paduotas kasacinis skundas grindžiamas argumentais, kad teismų nepagrįstai vertinta, kad tokia situacija, kai sandoris buvo sudarytas su UAB „Uno“ didžiuoju akcininku bei valdybos nariais susijusiu asmeniu, sąmoningai sandorio sudarymo faktą nuslepiančiam nuo mažojo akcininko bei jo deleguoto valdybos nario, kuris ir turėjo sudaryti tokią sandorį su bendrovės direktoriumi, yra teisėta, nors turtas parduotas akivaizdžiai ne už rinkos kainą. Nurodoma, kad Europos Sąjungos teisės aktai, siekia kuo labiau skaidrinti sandorių, sudarytų tarp susijusių asmenų procesą, numatant įvairius kriterijus bei mažumos akcininkų teisių apsaugos mechanizmus, todėl turi būti nustatyti aiškūs kriterijai, pagal kuriuos būtų galima vertinti sandorių tarp susijusių asmenų naudingumą bendrovėms, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir mažųjų akcininkų teisių pažeidimui. Teismų sprendimais buvo paneigta mažumos akcininkų teisė į informaciją net, kai bendrovė sandorį sudaro su daugumos akcininku susijusiu asmeniu. Mažieji akcininkai šiuo atveju neturi jokios galimybės įvertinti sandorių dėl didelės vertės turto perleidimo pagrįstumą, kontrahento pasirinkimą, sąsajas tarp asmenų ir kitas reikšmingas aplinkybes. Tokiu būdu iš esmės buvo paneigta ABĮ 18 straipsnyje numatyta akcininko teisė į informaciją bei pareiga dalyvauti bendrovės valdyne. Argumentuojama, kad teismas nutartyje, vertindamas tą patį įrodymą, t. y. Nekilnojamojo turto registro išrašą nurodant duomenis, priėmė dvi skirtingas išvadas: vidutinė turto vertė, kuri nurodyta Nekilnojamojo turto registro išrašą, buvo laikoma patikima, o turto baigtumo procentai – nepatikimi, nors šie neabejotinai tarpusavyje koreliuoja. Teismas nutartimi nukrypo nuo LAT suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos ([Nr. e3K-3-88-686/2017](#)), priteisdamas bylinėjimosi išlaidas iš ieškovės. Ieškovės ginčyti sandoriai, buvo sudaryti nesilaikant įstatyme numatytos notarinės formos, t. y. yra akivaizdžiai niekiniai, todėl teismas turėjo pats juos panaikinti.

Atrankos kolegija, susipažinusi su šiais ieškovės kasacinio skundo argumentais, skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, nusprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė jame nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ir kad šie pažeidimai galėjo turėti įtakos neteisėtai teismo nutarčiai priimti. Kasacinio skundo teiginiai dėl kasacinio teismo praktikos nevienodumo taip pat nepatvirtina [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 3 punkte įtvirtintų kasacijos pagrindų.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad pateiktas kasacinis skundas neatitinka [CPK](#) 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto

reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai](#)).

Nepriėmus kasacinio skundo, grąžinamas sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio 4 dalis](#)). Atsisakant priimti kasacinį skundą, prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nesvarstytinas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti UAB „RAŠA“ (j. a. k. 140032455) 10 343 Eur (dešimt tūkstančių tris šimtus keturiasdešimt tris eurus) žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. balandžio 11 d. „Šiaulių bankas“ AB dokumento Nr. 0411150539463.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Agnė Tikniūtė